

INSOLCENTRUM

DATA K NOVELE ODDLUŽENÍ REALITA vs. FIKCE

Jarmila Veselá
InsolCentrum
01/2021

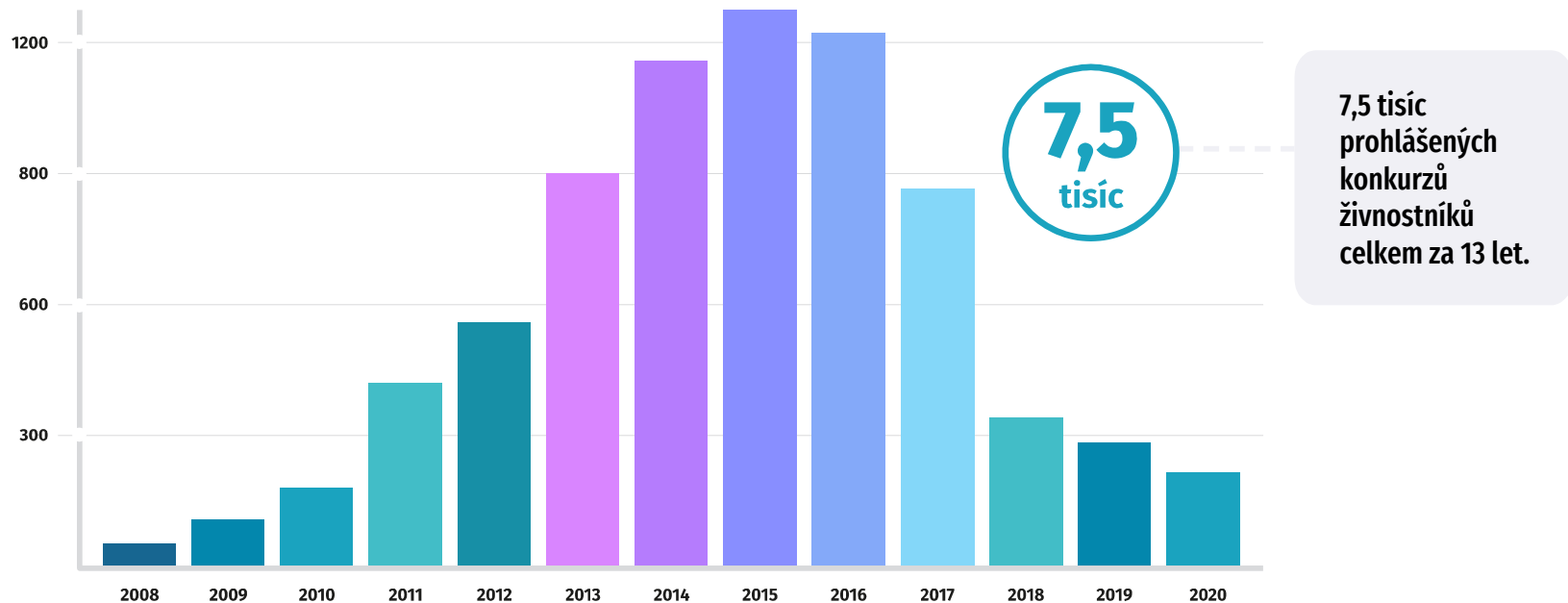
1. část

VÝVOJ A SOUČASNÝ STAV INSOLVENCÍ OBČANŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ V ČR

INSOLCENTRUM

Konkurzy živnostníků

Prohlášené v letech 2008 -2020

Zdroj dat: Insolvenční rejstřík, ČSÚ, MV, InsolCentrum.

Aktuálně živé konkurzy živnostníků

Data k 1. 1. 2021

Interaktivní mapa konkurzů živnostníků

Data k 1. 1. 2020 | Před pandemií Covid 19

Česká republika

Celkem živnostníků v konkurzu	1.662
0,16% z počtu aktivních živnostníků	1.054.053

Věk	Počet	Podíl	
0-20 let	36	0,00	%
21-30 let	100	27,63	%
31-40 let	243	51,08	%
41-50 let	328	19,74	%

	Počet	Podíl	
Muži:	1.269	76,29	%
Ženy:	394	23,71	%

CHYTRÁ DATA

CHAZBY DATA

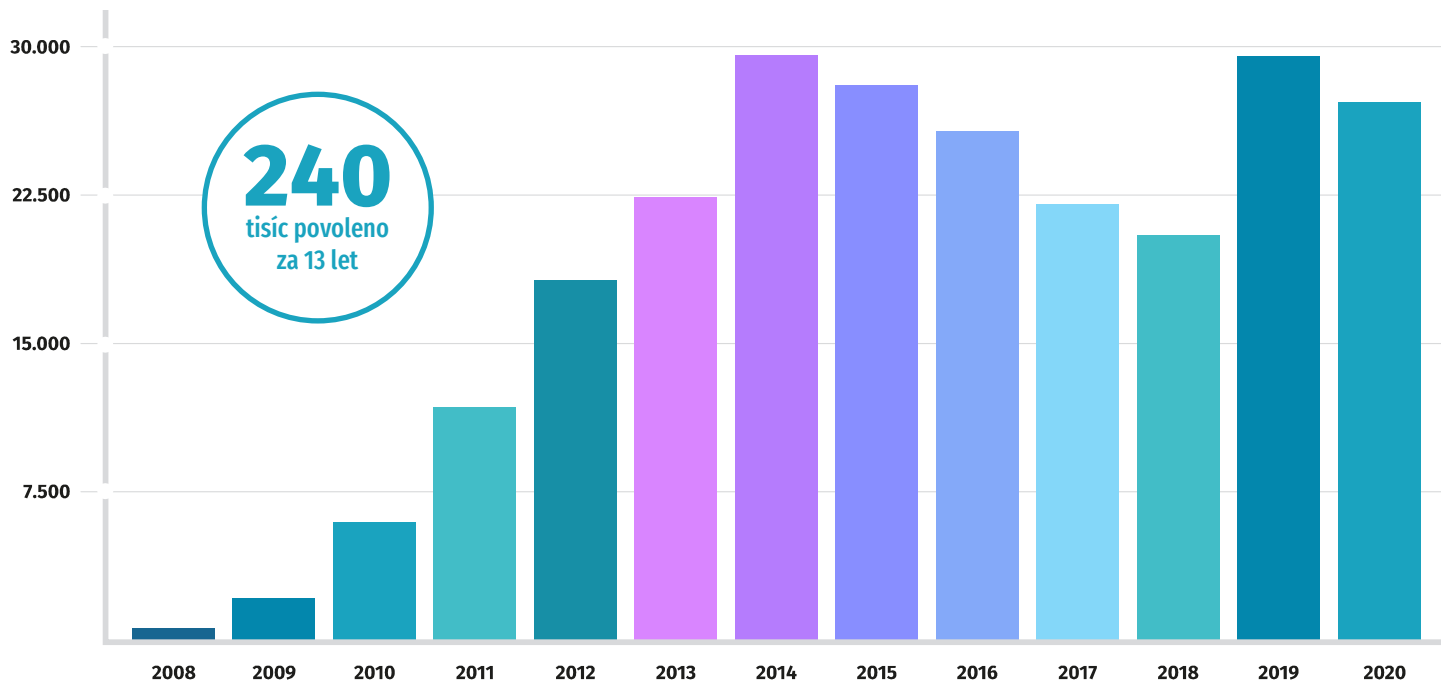
Interaktivní mapu naleznete na:
www.insolcentrum.cz/mapa-covid19-konkurzy-zivnostnici

Zdroj dat: Insolvenční rejstřík, ČSÚ, MV, InsolCentrum.

INSOLCENTRUM

Oddlužení občanů a živnostníků

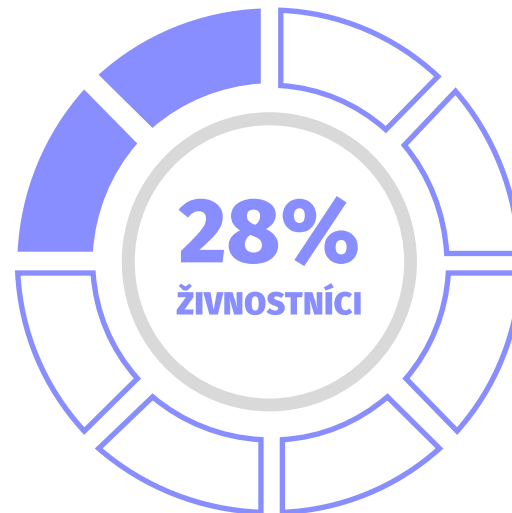
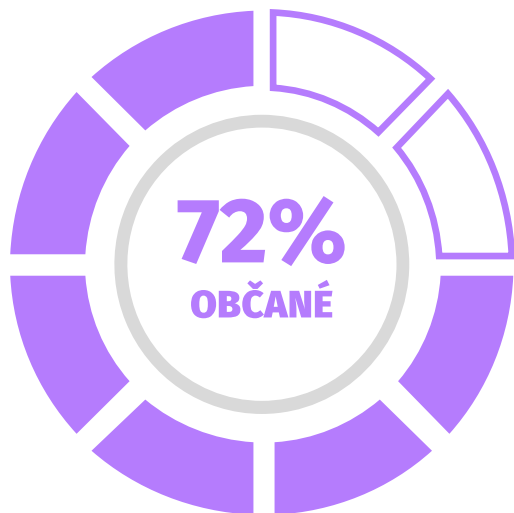
Povolená oddlužení v letech 2008 - 2020

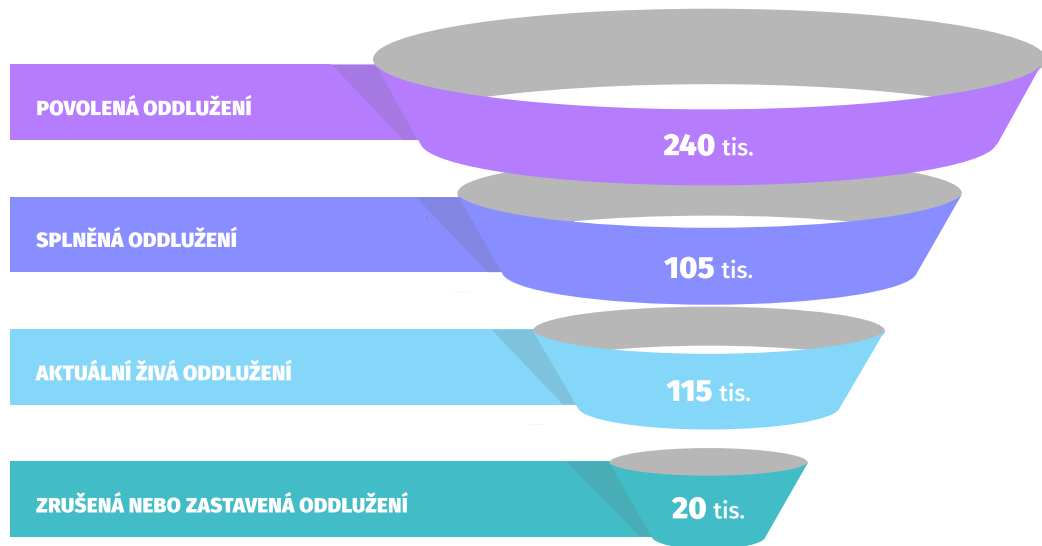

Zdroj dat: Insolvenční rejstřík, ČSÚ, MV, InsolCentrum.

115 tis. oddlužení občanů a živnostníků

Aktuální srovnání živých oddlužení k datu 1. 1. 2021

**PROCENTO LIDÍ, KTEŘÍ
SPLNÍ ODDLUŽENÍ**

90%

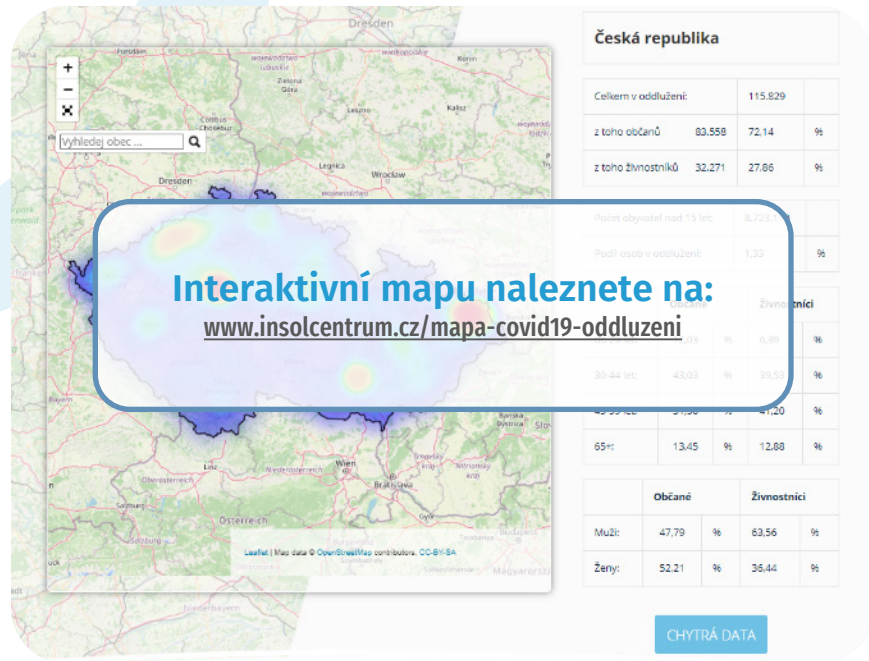
Jak probíhá proces oddlužení

Data k 1. 1. 2021

Interaktivní mapa oddlužení občanů i živnostníků

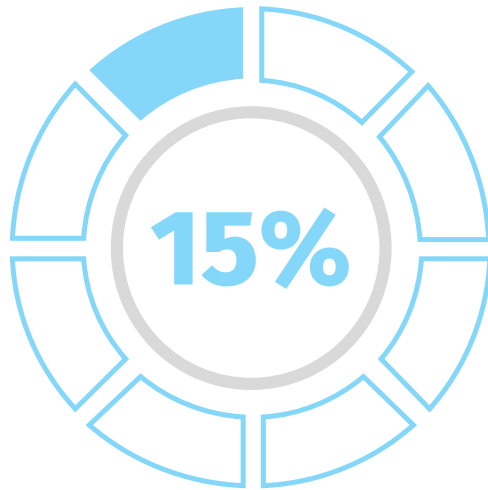
Data k 1. 1. 2020 | Před pandemií Covid 19

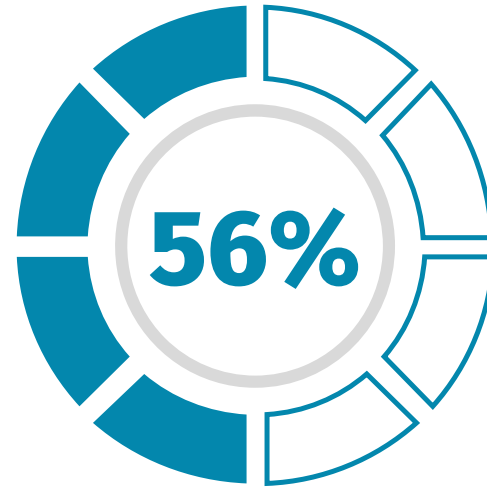
Zdroj dat: Insolvenční rejstřík, ČSÚ, MV, InsolCentrum.

Kolik zaplatili dlužníci v insolvenčním řízení

ŽIVNOSTNÍCI V KONKURZU

LIDÉ V ODDLUŽENÍ

Platby lidí v ukončených oddluženích

2008 - 2020 | k 1. 1. 2021

370.000
průměrné plnění 56%

105.000
dlužníků splnilo

38.000.000.000 Kč
zaplaceno věřitelům

660.000
průměrný dluh

2. část

KOMU JE URČENA NOVELA INSOLVENČNÍHO ZÁKONA?

INSOLCENTRUM

Jaké jsou představy o typickém dlužníkovi?

- **MEDIA**
- **VLIVNÉ NEZISKOVÉ ORGANIZACE**
- **ČÁST POLITIKŮ**

Nás přesvědčují již 5 let, že typickými dlužníky jsou matky samoživitelky a bezmocní senioři.

**MATKA
SAMOŽIVITELKA**

SENIOR

Má stát data o oddlužení?

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo financí
České republiky

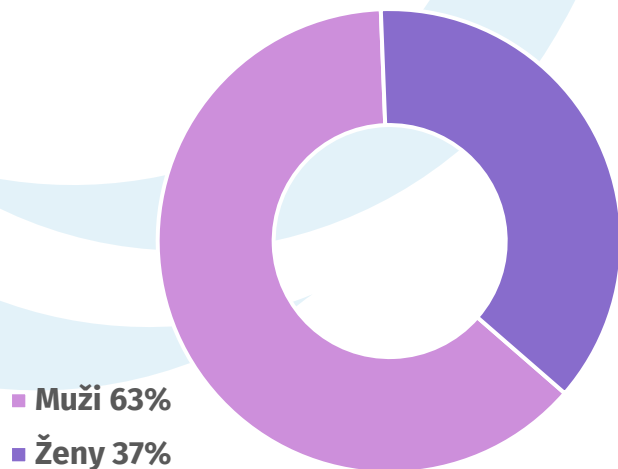

JUSTICE.CZ

Odpovědi dotazovaných institucí vč. reakcí na interpelace Zbyňka Stanjury
k nahlédnutí na www.insolcentrum.cz/prezentace-dat-k-novele-oddluzeni

První vypovídající data InsolCentra

Kdo jsou dlužníci, na které novela cílí?

- **Muži si půjčují častěji než ženy**
- **Dlužníků v produktivním věku je zhruba 85%**

Co nám ukazují údaje z dokumentů?

Existují dva typy dlužníků, kterých by se novela mohla týkat

Dlužníci s dlouhodobými dluhy

vznik dluhů v první dekádě tohoto století

- více mužů
- více pohledávek (40% dlužníků má více jak 16 věřitelů)
- průměrná hodnota dluhu – 1,7 mil. Kč

Dlužníci s krátkodobými dluhy

vznik dluhů 2016 – 2019, „čerství dlužníci“

- více žen
- méně pohledávek (40% dlužníků má 1 – 5 věřitelů)
- průměrná hodnota dluhu 670 tis. Kč

Dlužníků s dlouhodobými dluhy je daleko více než dlužníků s krátkodobými dluhy. Jsou jich 2/3 z celkového počtu, krátkodobých „čerstvých“ pouze třetina.

Rámcový popis dlužnického spektra

- převažují v něm lidé v produktivním věku s převahou mužů
- uváží po dlouhou dobu ve statusu dlužníků – jsou na něj adaptováni, umí reagovat, jsou schopni se vyhýbat splácení v exekucích, jejich dluhy vznikly z nezkušenosti a nezodpovědnosti (**dlouhodobí dlužníci**)
- nově vzniklí dlužníci (**krátkodobí dlužníci**)

Kolik dlužníků se nachází v bezvýchodné hmotné nouzi?

- malá část z dlužnického spektra, bylo by je potřeba podrobně analyzovat
- data ČNB, ČSÚ stále příznivá
- data MPSV – výše vyplacených dávek v hmotné nouzi od roku 2014 stále klesá
viz <http://www.insolcentrum.cz/prezentace-dat-k-novele-oddluzeni>

Proč stát hodlá oddlužit každého dlužníka snadno a rychle?

- novela z roku 2019 snížila parametry oddlužení na velmi nízkou úroveň
- kdo tedy prosazuje ještě výraznější zmírnění (kromě vlády) = vlivná část neziskových organizací a část politiků, kteří promítli oddlužení do volebních slibů a programů
- jedná se o zdánlivě menšinové názorové proudy, nicméně s obrovskou mediální převahou, oponentní konzervativní názory nemají šanci být slyšet

Jaké jsou postoje odborné veřejnosti k dalšímu zmírňování podmínek oddlužení?

- PRÁVNÍ VEŘEJNOST – **zásadně odmítá**
- VĚŘITELSKÉ SPEKTRUM – **zásadně odmítá**
- INSOLVENČNÍ SPRÁVCI – **zásadně odmítají**
- INSOLVENČNÍ JUSTICE – **tradičně spíše neutrální postoj**
- varuje před přetížením soudů
- PODNIKATELSKÁ SFÉRA – **většinově odmítá**
- varuje před dopadem na podnikání

Co soudí o připravovaném oddlužení občanská veřejnost?

- **InsolCentrum** zpracovává průzkum postojů reprezentativního vzorku starostů měst a obcí a ve spolupráci se **Svazem měst a obcí** představí výsledky šetření veřejnosti
- pokusíme se také zprostředkovat názory lidí z první linie – sociálních pracovníků měst a obcí

Shrnutí argumentů

- **jestli připustíme, aby se ekonomicky schopní lidé zbavili dluhů snadno a rychle bez velkého přičinění => špatný signál veřejnosti před ekonomickou krizí**
- **v rodinách dlužníků již přejímají děti vzorce chování rodičů – tisková zpráva spolku Lighthouse a Magistrátu hl. m. Prahy z 25. 1. 2021**
- [podrobnosti naleznete na níže uvedeném odkazu](#)
- **rádoby milosrdenství může ublížit - viz příklad „60 mld. šlo na podporu bydlení, ale počet vyloučených lokalit se zdvojnásobil**
- [podrobnosti naleznete na níže uvedeném odkazu](#)

www.insolcentrum.cz/prezentace-dat-k-novele-oddluzeni

Závěrečné doporučení

- stáhnout novelu, která není podložena relevantními daty ani racionálními důvody
- získat podrobná data o jednotlivých skupinách dlužníků a informace od lidí, kteří s nimi pracují
- zaměřit se více na prevenci, a průběžnou práci s dlužníky než na přijímání zákonů
- monitorovat dlužnickou scénu po pandemii koronaviru

**Děkuji
za pozornost**

INSOLCENTRUM